

SURINAAMSCHE GOVERNEMENTS

COURANT EN ADVERTENTIE BLAD.

Gouvernements-Secretarie. Aanzoek voor Vrijgeving.

1858.

- 1 Oct. Van den Slaaf *Joseph*, geboren in 1839, zoon van *Cornelia*, toebehoorende aan H. L. de Villeneuve.
- » » Van het Slavenkind *Tuitje*, geboren in 1813, dochter van *Margaretha*, toebehoorende voor den vrijdom aan M. J. Houtmaker.
- » » Van het Slavenkind *Catharina*, geboren in 1845, dochter van *Sabana*; toebehoorende aan E. M. Bunker.

Bij afwezigheid van den Gouvernements Secretaris,

De Hoofd-Commies,

J. E. WESENIAGEN.

Derde Afkondiging.

Gouvernements-Secretario.

Paramaribo, den 6 October 1858.

[11338] Ten verzoeken van Johan Friedrich Hampe, wordt van zijn voorgenomen vertrek uit de Kolonie aankondiging gedaan.

Bij afwezigheid van den Gouvernements Secretaris,

De Hoofd-Commies,

J. E. WESENIAGEN.

Transporten.

[11797] Den 6den October 1858. J. S. de Meza aan M. C. Sassenheim, van het Huis en Erf aan de *Weile straat*, N. W. La. D No. 63, O. W. La. D No. 269.

Idem. J. Peterson aan R. E. Crunden, van het Huis en Erf op den hoek van de *Drambranders gracht* en *Friderici straat*, N. W. La. E No. 115, in het Cohier bekend onder No. 1155, O. W. La. D No. 34.

Idem. De Exploiteur aan B. C. van den Ende, van de Centraal fabriek op de Plantage *Buitenrust* c. a.

Idem. Dezelve aan S. A. Samuels, van een derde van den grond *Combé*, gelegen in de divisie *Para*.

Paramaribo, den 6 October 1858.

De Griffier bij het Gerechtshof,

Bij indispositie van denzelfden,

W. C. GRUNBERG.

Commies.

(12041) De Exploiteur bij het Gerechtshof in de Kolonie *Suriname*, zal op Vrijdag

den 8sten October 1858, des voormiddags ten half negen ure, publiek bij Executie verkoopen:

Twee zoogenaamde **Matrozen** **Panien**, twee kajagers, voor- en achterankers en Kettingen, Tonwerk, stuur- en boegceer lienen, allen daarbij behoorende, aankomende C. Jacobs geboren Sinderhoek.

Paramaribo, den 6 October 1858.

SIMON ABENDANON Sz.

(12042) De Exploiteur bij het Gerechtshof in de Kolonie *Suriname*, zal op Vrijdag den 8n. October 1858, des voormiddags ten half negen ure, publiek bij Executie verkoopen:

Vier vaten **Suiker**, afkomstig van de Centraal fabriek op de Plantage *Buitenrust*, toebehoord hebbende den Erven W. Jackson en de Weduwe W. Jackson.

Paramaribo, den 6 October 1858.

SIMON ABENDANON Sz.

NIEUWSTIJDINGEN.

Paramaribo, den 6 October 1858.

In den nacht van den 4n. op den 5n. dezer, was er brand ontstaan in het huis aan de *Friderici Straat*, nabij de *Drambranders Gracht*, aankomende den Boedel A. van Windhorst, terwijl de bewoner afwezig was. Het vuur deelde zich aan een belendend gebouw mede, zoodat beide eene prooi der vlammen zijn geworden.

Gisteren namiddag omstreeks twee uur was er wederom brand in eene kleine woning op een Erf aan de *Steenbakkers Gracht*, nabij de *Friderici Straat*, aankomende den boedel *Sanches*, waarvan de bewoner insgelijks afwezig was. Door tijdig toegebragte hulp is men het vuur spoedig meester geworden.

Te middernacht heeft men in dezelfde buurt brand ontdekt in een privaat huisje, hetwelk onverwijld omvergehaald, doch geheel afgebrand is.

Reeds geruimen tijd heeft het Koloniaal Bestuur middelen aangewend om de Boschnegers en Indianen tot zedelijk en godsdienstig onderwijs, vooral hunner kinderen, te bewegen, doch zonder enig gewenscht gevolg. Onze Landvoogd gaf daarom den moed niet op, maar droeg den Inspecteur der Domeinen, enz., die met de zaken der Inlandsche Bevolking is belast, op, om nogmaals pogingen aan te wenden ter bereiking van het voorgestelde doel.

Als een gunstig uitslag zijner bemoeijingen kunnen wij met gnoegen mededeelen, dat het hoofd (graman) der *Becou en Mousinga Boschnegers* dezer dagen zijn zoon, hier ter stede heeft aangebragt en tot het genot van een geregeld schoolonderwijs, toevastrouwd aan genoemden Inspecteur. Wij achten deze eerste proeve als een zeer belangrijke stap om beschaving onder de boschnegers te verspreiden, en er is veel reden te vermoeden, dat de opperhoofden der andere stammen dat voorbeeld zullen volgen.

Sedert vier dagen wordt hier eene komert waargenomen. Zij is zichtbaar, op het vrije veld, tot half acht ure des avonds. Zij beschrijft hare baan in eene Noord-Westelijke rigting. Hare aanmerkelijk grootte, glinsterende saart is dicht aan de kern. Wij wenschen gaarne de deskundigen ons in staat stellen omtrent de schoone hemelghechaam wetenschappelijke bijzonderheden mede te deelen. — Elke bijdrage tot dat einde zal ons hoogst welkom zijn.

Het nieuwe Goudland.

Het blijkt dat de nieuwe goudbodem in de Noord Amerikaansche landstreken al meer en meer liefhebbers tot zich trekt. Waren er toch, volgens de laatste mededeelingen, den 20 Junij, reeds meer dan 10,000 landverhuizers te *St Francisco* scheep gegaan, thans schrijft de heer *Eduard Bischof*, Oostenrijksch consul in laatstgenoemde stad, aan zijne regering, dat de stroom niet alleen nog onophoudelijk toeneemt, maar dat men overal in californie zelfs bij eenmaal goed gevastigde ingezetenen alle aanstellen ziet maken om met der woon van daar op te breken. »Onze herbergen, straten en aanlegplaatsen» zoo schrijft de genoemde consul, »zijn bezet met *Fraser river miners*, wier aantal nog dagelijks vermeerderd wordt door de gestadige aanvoeren van nieuwe passagiers, die met de booten uit *Sacramento* en *Stockton* zoowel als met de verschillende diligences hier worden aangebragt. Alle maar eenigzins bruikbare stoomvaartuigen zijn letterlijk door de emigranten in beslag genomen, terwijl alles even druk in de weer is met het uitrusten van alle beschikbare zeilschepen. Zelfs de landweg door het gebied van *Oregon*, die reeds op zich zelve een der ongemakkelijkste reisroutes is, en die nu door de Indianen bovendien hoogst onveilig is gemaakt, wordt als een welkome uitweg naar het gewenschte goudland ingeslagen. De nieuwsbladen leveren dezer dagen, met één woord, niets dan marschrouten.»

Nog aanschouwelijker schildert eene correspondentie der *New-Yorksche Tribune* de algemeen goudkoorts in dezer voege:

»Het handelsverkeer naar de Californische bin-
landen is totaal belemmerd; kraners, boeren,
winkeliers, handwerklieden, allen laten hunne
kalanten en schuldeisers in den steek en van
deze lasten worden nu velen genoodzaakt dit
voorbeeld te volgen. De Californische bladen pogen
wel de goudkoorts te bezweren; zij argumenteren,
zij leveren vertoogen in; zij stellen de zaak in een
bespottelijk licht, doch alles zoo het schijnt met
het tegenovergesteld gevolg. Alles in het binnen-
land verkeert in een gedruken toestand: de grond-
eigendommen dalen hoe langer hoe meer in waarde;
de, als het zoo voortgaat, valt er volstrekt niet
meer aan te twijfelen, of de straten der voor-
naamste Californische steden zullen in het vol-
gende jaar volop met gras begroeid zijn. Te Sa-
cramento en Stockton is alles even dood-eh, ter-
wijl daarentegen aan de stations alles even druk
in de weer is. Grondeigendommen en koopmans-
goederen worden tot spijtpijzen aangeboden; daar-
tegen stijgen de arbeidslonen. Tot den aanleg
van den Sacramento-spoorweg is men nu genood-
zaakt, Chinese arbeiders in het werk te stellen,
alleen omdat de blanken er eenvoudig voor be-
danken, langer de spade tot zulk een werk te han-
teren. Op onderschidsen kwartsen dalen de werke-
zaamheden gestaakt en het laat zich zeer goed
voorzien, dat zij binnen kort alen zullen stilstan-
den; waar men komt, oeral hoort men van niets an-
ders dan van de Frazer rivier. De eene vriend
of bekende vraagt den ander niet meer of, maar
wanneer hij naar het goudland denkt te vertrek-
ken; de aanstalten tot de reis zijn als 't ware
de eenige algemeene stof tot de dagelijksche ge-
sprekken. Alle in de winkels ten toon gestelde
goederen prijken met het tooverwoord: *Frazer*
overal leest op enorme aanplakbiljetten: *Uitver-
koop tot fabrieksprijs, wegens vertrek naar de Fra-
zer rivier*. Eerst begon hier de godsdienstige geest
eene dwaoepnuchtige rigting te nemen, doch de
goudkoorts heeft nu daaraan reeds voor goed een
einde gemaakt. Goed is thans de algemeene, de
eenige lens. Gelukkig dat daarentegen de *Coroner*
dezer dagen ook geene zelfmoorden heeft bekend
te maken. Kort en goed: Californie is totaal om-
gekeerd; het is hetzelfde Californie niet meer.»

Is nu de waarde der grondeigendommen in Ca-
lifornie reeds zoo aanmerkelijk gedaald, bij het
steeds toenemend verlies van arbeidskrachten is
ten dien aanzien natuurlijk alles behalve verbe-
tering te verwachten. Het onmiddellijk gevolg dezer
emigratie bij de werkende klasse is, dat de Ohi-
nezen, die ieder zooveel mogelijk van zich pogde te
verwijderen, er geheel in aanzien komen. Onder
hen toch heerscht de epidemie der goudkoorts
niet; zij houden zich bedaard bij hun werk in de
mijnen en verrigten hun arbeid even vlijtig en ge-
duldig als vroeger. Reeds wordt er dan ook na-
drukkelyk op aangedrongen, dat de onlangs uit-
gavaardigde wetsbepaling, waarbij na 1 October
a. a. de invoer van Chinezen op zware straffen
verboden is, weder zal worden opgeheven en naar
het zich laat aanzien, zal die opheffing ook wel
spoedig gepraclameerd worden. De aankomst van
een duizendtal nieuwe Chinezen in de maand Junij,
die velen eerst met zekeren onwil te gemoet zagen,
wordt nu eene hoogst gelukkige omstandigheid
genoemd, terwijl bij de Californische pers de be-
naming: *invoer van coelies* als eene voor de
nieuwe aankomelingen al te hinderlijke uitdruk-
king totaal is afgeschaft.

Het is wel te denken, dat de berigten die te
San Francisco uit het nieuwe goudland aankomen,
niet allen even nauwkeurig met elkander over-
eenstemmen, en dat het, bij gebrek van elken
juisten en zekeren maatstaf van beoordeeling, niet
mogelijk is alle daarin voorkomende tegenstrijdig-
heden te ontwarren. Noemt men intusschen daar-
uit al datgene, waarin verschillende ooggetuigen,
die met de laatste schepen zijn aangekomen,
ten volle overeenkomen, dan blijkt het, dat de
Frazer-rivier boven het fort Langley en voornam-
lijk van daar, waar zij uit het hoog gebergte to-
voorschijn komt, stroomopwaarts zeer veel goud-
bevattend zand aanvoert. Dit zand had men tot
nu toe alleen uit de ondiepten opgehaald, die ge-
woonlijk drie maanden van het jaar droog liggen.
Het goud, van hetwelk men alleen nog maar ver-
nomen had, dat het zeer fijn was, doet zich zoo
geheel als stof voor, dat bij het eerste ruwe was-
schen rijkelyk de helft verloren gaat. Door het
met kwikzilver te behandelen, hoopt men er een
dubbele opbrengst van te verkrijgen. De kwaliteit
is overigens uitnemend; en wordt op eene waarde
van 19 dollars per once geschat, terwijl het Aus-
tralische goud gewoonlijk slechts op 17 dollars
gerekend wordt.

Niet alleen langs de Frazer, maar ook langs
de daarin uitstroomende Thompson, is het nu
niet meer de vraag of, maar wel hoeveel goud-
stof er voorhanden is. Intusschen doet zich
het verschijnsel op dat er te San Francisco tot
20 Junij nog maar weinig goud was aangebragt,
in weerwil dat de met het transport van goe-
deren en levensmiddelen belaste personen, die to-
vens zelfs deel namen aan de werkzaamheden ver-
zeken en du honderd blanken en Indianen ijverig
met het wasschen bezig zijn. Men maakt hieruit
op, dat het nu op opgegraven goud nog hoold-
zakelyk tot den aankoop van levensmiddelen
wordt besteed en de geheele opbrengst der
landstreek dus grootendeels in de kas der
Hudsons-Baai-Compagnie vloeit. Dit laatste
heeft intusschen bij de Californische avon-
turers reeds kwaad bloed gezet, daar deze zoo
zeer tegen het monopolie-regt der maatschappij
opkomen, dat er den een of anderen tijd on-
getwijfeld een conflict uit ontstaan moet. Wan-
neer men nu alle geloofwaardige opgave om-
trent de opbrengst der wasserijen door elkan-
der rekent, dan moet een ijverig werkmán,
die er eenigzins den slag van heeft dagelijks
ongeveer tien dollars uit zijn werk kunnen
maken. Natuurlijk kan dit evenwel slechts
voor eene algemeene statistiek gelden; want de
uitzigten van ieder individu hangen dan toch
nog altoos van bijeenkomende meer of minder
gelukkige omstandigheden af, ten gevolge
waarvan o. a. enkelen binnen een paar dagen
eenige honderde dollars winnen, terwijl hunne
makers het in hunne nabijheid er maar
schraaltjes afbrengen. Het verschil tusschen
de hoogste en laagste opbrengst schijnt met dat
al aan de Frazer op ver na zoo groot niet te
zijn als in Californië, waarbij dan nog komt,
dat eerstgenoemde landstreek den arbeider meer
zekerheid tot eene redelijke inzameling op-
levert.

Wel beschouwd, is de hooge verwachting
der emigrantten niet louter een ideaal. De
rijke natuurlijke hulpbronnen, die Nieuw-
Caledonië in verband met van Couvers-eiland
bezit, de uitmuntende havenplaats, het prac-
tisch bewezen feit dat de Frazer, tot ruim
100 mijlen landwaarts in, voor stoombooten
bevaarbaar is, de voortreffelijke ligging des
lands ten opzichte van Oost-Azië, de vermo-
elijke wensch van Engeland, om aan den Stillen
Oceaan een mededinger van het Amurgebied

in het leven te roepen, de bijna verstreken
termijn van het monopolie der H. B. M., het
reeds veel besproken ontwerp van eenen spoor-
weg door het Britsch-Noord Amerikaansch
terrein naar de Stille Zuidzee, de waarschijnlij-
heid dat Engeland al het mogelijke zal aan-
wenden, om San Francisco het monopolie van
handel op dien oceaan te doen verliezen — zie-
daar de elementen, waartuit de Californier zich
zulk een grootsch beeld van Nieuw-Caledonië's
toekomst vormt. Daarbij is hij op zijn *qui
vive* tegen alles, waarin hij als Yankee te-
genover de H. B. M. staat en daarom hindert
hem zoo geweldig, dat het Engelsch onlog-
schip *Satellite* juist thans bij Vancouver's eil-
land rondkruist, om van de aankomende Ame-
rikaansche vaartuigen de betaling der aan de
H. B. M. verschuldigde regten in te vorderen.
Wat intusschen zijn uitzigt betreft op eene
uitbreiding der thans heerschende goudzuht tot
in de Oorijke staten en Europa, hierin zal
bij zich teleursteld vinden. Daartoe heeft
het goudzoeken in Europa te veel van zijn
poëtisch schoon verloren, en de onderwinning
heeft in Californië en Australië daarenboven ge-
leerd, dat in ieder nieuw goudland het eigen-
lijk gewin niet ten voordeele der goudzoekers
komt maar ten voordeele der speculanten, die
hun de noodige levensmiddelen leveren, terwijl
de prijzen daarvan altoos zoo gevernigd zijn
met de hoeveelheid voorhanden zijnde goud,
dat er voor den werkmán zelden meer dan een
gewoon dagloon kan overschieten. Zoo wordt
ook nu van de Frazer berigt, dat het tarwe-
meel er minstens 1. het pek- en vleesch 2 en de
boter 2½ gulden per pond kost, hetwelk te
Post Townsend nog hooger loopt en verder meer
landwaarts, naar evenredigheid van een rijks-
daalder op den guiden toeneemt.

Met dat al is het opmerkelijk, dat de Ca-
lifornische mijnen in de laatste veertien dagen,
in weerwil van de emigratie der arbeiders,
nog 2,400,000 dollars hebben opgebragt.

»Wanneer wij nu,» — zoo luidt een schrij-
ven uit San Francisco, met de laatste post
aangebragt, — »wanneer wij nu hier de zaken
bedaard nagaan, dan zien wij, dat San Fran-
cisco van al dat heen en weder trekken en al
wat de tegenwoordige stand van zaken meer
oplevert, de meeste voordelen geniet, terwijl
de kleinhandel en de grondbezittingen er zeer
onder lijden en zoowel de levensmiddelen als
arbeidslonen er door rijzen. Wie zich nu laat
medestelen, om hetzij op de hoogte van Georgia
Sund, Victoria, Bellingham-bay of Whatcomb,
grond aan te koopen, die heeft het vooruitzicht
van zijn kapitaal enorm te vergrooten of het
totaal te niet te zien gaan. Veel zekerder gaan
zij te werk, die het nu hier te lande zoeken
en in Californië grond of kwartsmijnen opkoo-
pen; want men heeft juist geen scherp blik
noodig, om vooruit te zien, dat er binnen een
half jaar weder eene nieuwe verandering van
zaken zal plaats hebben en de tegenwoordig ligt
verklaarbare geringe waarde der grondbezittingen
zich daarmede gedeeltelyk zal herstellen. Dat
te gelijk in de Frazerstreek alles een geheel
ander aanzien zal verkrijgen, is alles behalve
twijfelachtig. Even als nu de Amerikaansche
grensbewoners zich van Bellingham-bay tot het
Open Land, dwars door de eeuwenheugende
wouden, binnen den tijd van drie weken eenen
weg van 80 mijlen lengte hebben gebaad naar
de Frazer en de Thompson, even zoo zal nog
menige en welligt iedere slagboom worden ter
zijde geworpen, die de Hudsons-Baai-Maats-
chappij der nieuwe burgerschap in den weg
stelt. Ook de Indianen langs de Columbia
hebben duidelyk genoeg te kennen gegeven,
hoe zij hun bestaan door den stroom van emi-
grantten, die zoowel van de zeezijde als van
over de bergen komen opdagen, bedreigd zien,

en daar zij reeds, op de hoogte van het fort Walla-Walla, eene offensieve houding beginnen aan te nemen, zoo kan hun lot spoedig beslist zijn; juist die houding kan althans als van zelve aanleiding geven tot het vrij maken van de thans nog door hen bezette passen in het Rotsgebergte." (Overgenomen.)

De reuzen van het plantenrijk.

Ieder land heeft zijne merkwaardig groote boomen aan te wijzen. Duitschland heeft zijnen lindeboom bij Neustadt in Württemberg. Hij is 660 jaar oud en beschrijft met zijne kroon een omvang van 400 voet. Frankrijk bezit bij Saintes in het departement de la Charente inférieure den grootsten eik van Europa. Bij 60 voet hoogte heeft deze nabij den grond eene dikte van ruim 27 voet; in het afgestorven gedeelte van den stam is een kamertje gemaakt, dat 10—12 voet breed en 9 voet hoog is. Half roudom is een bank uit het levende hout uitgesneden: korstmossen en varens bedekken de wanden en door een venster valt het licht naar binnen. Zijn ouderdom wordt op 1800—2000 jaren geschat. Beroomd is ook de kastanjeboom op den Aetna, wien steen 130 voet in omvang heeft, en die van Nieuwe Cellen aan het meer van Genève. Ook notenboomen kunnen eene verbazende hoogte bereiken, vooral in den omtrek der Middellandsche en zwarte zee. Nabij Belaklava in den Krim vindt men eenen, wien ouderdom op eenige duizenden jaren geschat wordt, en die jaarlijks 70—80 000, aanwijlen zelfs 100,000, noten draagt. Reusachtige platanen, acaci's, beuken, eschen, ijpen enz. vindt men evenzeer. Maar vooral zijn in dit opzigt de naaldboomen bekend. De ceders van den Libanon golden vroeger voor het schoonste voorbeeld van reusachtigen plantengroei. Tegenwoordig zijn daarvan nauwelijks 8 van een ouderdom van 800 jaren overig. In Californie heeft de natuuronderzoeker Lobb eene boomsoort ontdekt, evenzeer tot de naaldboomen behorende, den zogenaamden mammoetsboom, die niet minder dan 250—320 voet hoog wordt; zijn stam is 10—20 voet dik. Men heeft de schors van een dezer reuzen tot op eene hoogte van 21 voet afgeschild en te San Francisco ten toon gesteld. Zij vormde eene kamer waarvan men de vloer met een tapijt belegd had, en waarin eene piano en zitplaatsen voor 40 personen waren aangebragt. Tot een geheel andere plantengroep, die der malvaceën, behoort de openbroodboom of Baobab van Grand Galarques in Senegambie. Men schrijft hem een ouderdom van bijna 6000 jaren toe en houdt hem voor den oudsten boom der wereld. Hij heeft een lagen stam van 10—12 voet, die daarentegen 34 voet dik is, evenredig aan de zware kroon die hij te dragen heeft. De hoofd-as verheft zich 60 voet loodrecht naar boven, terwijl de zijtakken zich naar alle kanten tot eene lengte van 50—60 voet horizontaal uitbreiden. Zijn holle stam wordt door de negers tot vergaderplaats gebruikt. Niet minder grootsch zijn de vijgenboomen, die, door hunne luchtwortels als door zoo vele zuilen gesteund, elk op zich zelf een geheel bosch vormen. Een van de grootste bevindt zich op het eiland Semao in den Indischen archipel, maar hij wordt nog overtroffen door den bananenvijgenboom aan de Nerbudda in Indie, die, naar luid der overlevering, reeds door Alexander den Groeten op zijne veldtocht gezien is.

In weerwil van de pogingen nog onlangs door de Tweede Kamer van Pruisen en nu laatstelijk door de stenden van het hertogdom Nassau aangewend, om de openbare speelbanken af te schaffen, blijven die plaatsen van verderf van velen nog altijd bestaan, vooral in eenige Deutsche Staten, waar de regeringen nog maar niet die rijke bron van inkomsten willen missen, die de speelbanken haar aanbrengen.

De voornaamste speelbanken van Europa zijn die te Baden-Baden, Wiesbaden, Homburg, Ems, Spa, Genève en Monaco.

Door de bank te Baden-Baden wordt jaarlijks aan de regering voor hare vergunning eene som van 300,000 francs betaald. Deze som komt niet in 's lands kas, maar wordt door een bijzonderen badcommissaris tot verfraaijing van de reeds zoo schoone stad gebezigd, na afstrek van 50,000 francs voor de minder belangrijke badplaatsen van Baden. Behalve deze som, zijn de overige uitgaven der bankiers aanzienlijk, zij beloopt te zamen 700,000 francs, en toch bedroeg de zuivere winst van het laatste badseizoen meer dan twee millioen francs.

De banken te Wiesbaden en te Ems behooren aan eene vereeniging van aetheouders. De uitgaven voor een seizoen, die voor de concessie daaronder begrepen, worden op 750 000 francs geschat, en toch werd bij de laatste afrekening aan elk der 25,000 actien een dividend van 40 fr. 30 cent., toegekend. De zuivere winst was dus voor het laatste badseizoen 1,232,500 francs. De bestuurder van de vereeniging, vrijheer von Wellens, trekt jaarlijks 5 procent der winsten en had dus den vorigen jare voor de zes maanden, dat de bank geopend was, een inkomen van 61,625 francs.

Homburg betaalt eene som van 50,000 florijnen, waarvoor de regering de vergunning geeft dat de speeltafels het geheele jaar toegankelijk zijn. Het kapitaal der bank is in 10,000 actien verdeeld, en voor het laatste seizoen, alleen den zomer, werd een dividend van 52 francs per actie uitgegeeld, zoodat de geheele winst meer dan 1 millioen francs bedroeg. Meer dan de helft der actien bezit een enkel persoon, de heer Blanc, die de zaken bestuurt.

Sedert de opheffing der speelbank te Aken, heeft Spa in Belgie goede zaken gemaakt. De winst ten vorigen jare bedroeg meer dan een millioen francs. Hiervan werd door de aetheouders 150,000 francs voor kosten van verfraaijing van Spa gebruikt en het overige met de regering gedeeld.

Genève betaalt niets voor de vergunning. De bank heeft 125,000 fr. onkosten en hare winst beliep 300 000 francs. Nu de Genève-Lyonsche spoorweg geopend is; zal deze bank zeker veel grootere voordeelen hebben. In het uitzigt daarop, heeft de bestuurder een' der beste croupiers van Homburg voor eene groote som in zijne dienst genomen.

In het kleine Italiaansche vorstendom Monaco geeft de vereeniging der aetheouders aan den vorst een vierde der winst en waarborgt hem 25,000 francs meer uitgegeven dan ontvangen. De aanleg van vele spoorwegen schijnt voor de bank van Monaco echter gunstig te zullen zijn.

Volgens dit overzicht, hebben de genoemde speelbanken in een enkel seizoen, winst en uitgaaf bij een gerekend, met het spel 7 millioen francs gewonnen. Deze aanmerkelijke som is waarschijnlijk het gemiddelde der jaarlijksche winst. Tot de groot-

ste offers der speelbanken behooren niet de touristen die zonder veel hoofdbreken hun geld op het spel zetten, maar mannen die na eenige lange stud o van de kanstekening, jaarlijks uit Engeland, Frankrijk, Duitschland, Rusland en Amerika komen, volgens hun eigen zeggen, om den vrijheer von Welleus eene les te geven. Benazet den glans te ontneemen en Blanco op het drooge te zetten.

Op de Orkney-eilanden, Sandey en Stronsay werden in de heft der maand Augustus niet minder dan 300 walvisschen gevangen en tot hooge prijzen verkocht.

Op den 19 Aug. heeft te Mans, in Frankrijk een verschrikkelijk onweder gewoed, vergezeld van hagel. Aan daken, vensters enz., is zeer veel schade toegebracht, terwijl de glasruiten bijna overal verbrijzeld werden. Men heeft hagelsteenen gevonden, die 250 grammen wogen. Het verlies, dat Mans hierdoor geleden heeft, worat op niet minder dan 500,000 francs geschat.

Uit Indie wordt geschreven, dat de tot de marine-brigade behorende manschappen, die onder den thans overleden sir William Peel, zich in de jongste crisis in Indie zoo dapper gekwet hebben, niet allen oorlogsmatrozen zijn. Velen van hen waren van koopvaardij-schepen afkomstig. Deze lieden, wier dienstdijd thans verstreken is, zijn in Assam, waar zij gestationneerd waren, tot de ontdekking gekomen, dat onder de dochters des lands ook lieve meisjes waren, en dat in den omtrek nog vele onbebouwde gronden zijn. Zij willen zich derhalve in Assam vestigen, hunne minnaressen trouwen, thee planten en deze weinig bevolkte landstreek koloniseren. Hunne petitie om vergunning en ondersteund wordt door de theemaatschappij ondersteund; de regering heeft echter in deze zaak nog geen besluit genomen.

Het is eene treurige waarheid, dat bijna algemeen in Zwitserland de schoolmeesters met hunne gezinnen gebrek lijden. Kenmerkend is het dat onder de maaijers, die te Lucern uitrokken, om op de groote boerderijen werk te zoeken, zich verscheiden onderwijzers bevonden. Zij wilden zich de zomernachten ten nutte maken, om eene kleinigheid te verdienen. Een dagblad geeft den schoolmeesters in bedenking, of zij, om hun toestand te verbeteren, des zomers het handwerk van gids in het gebergte niet zouden kunnen uitoefenen.

De maarschalk Vaillant heeft de Akademie van wetenschappen geraadpleegd omtrent een feit, dat niet van belang ontbloomt is. In de omstreken van Rijsel wordt een kruidmagazijn gebouwd. Alvorens de bliksemaleiders te plaatsen op dit gebouw, dat gelegen is in den omtrek van electricke telegraafdraden, wilde men weten of het aanhoudend voorbij trekken van de electricke vonk geen nadeeligen invloed daarop kan uitoefenen. De kwestie is door de Akademie aan het onderzoek eener commissie opgedragen.

De *Salut Public* van Lyon deelt het volgende voorval mede: Vader Crépin was rijk, maar gierig, en in de laatste jaren wist hij zijne dagelijksche uitgaven aan voedsel tot 35 centimes te beperken. Hij was namelijk met de vrouw van den voormalig-

gen concierge van de kerk St. George overeengekomen, dat deze hem voor dien prijs dagelijks zijn voedsel zou verschaffen. Voor eenige maanden nu had vader Crepin een verschrikkelijken droom. Hij droomde dat zijne neven, door zijn dool rijk geworden, zijn geld verkwisten. 's Daags na dien verschrikkelijken nacht zeide hij tot de genoemde vrouw: » Jeannette, wat zoudt gij er van zeggen, indien ik u tot algemeene erfgename maakte? — » Ik zeg dat gij ongelijk zoudt hebben, » antwoordde de brave vrouw, » gij hebt neven, en aan hen komt uwe nalatenschap toe. » — » Wat! wat! mijne neven zijn doorbrengers, mijn nalatenschap zal door hen verkwest worden. doch gij, gij zult mijn geld bewaren, niet waar? »

Hierbij bleef het gesprek. Eene maand daarna stierf vader Crepin. Men opende het testament en vond dat Jeannette de enige erfgename was van zijne nalatenschap, die niet minder dan drie millioen bedroeg! En de men die dezen schat bezat, verteerde dagelijks voor zijne mondbehoefte 35 cent.

Gedurende de laatste negen maanden zijn in de stad New-York proeven genomen om met een rijtuig, door stoom bewogen, door de straten dier stad te rijden. Dit rijtuig is vervaardigd door den heer Dudgeon, werktuigkundige, Engelschman van geboorte; het weegt ongeveer 1000 Nederl. ponden en is driemaal kleiner dan eene gewone locomotief; het heeft een tubulair ketel zonder schoorsteen; de rook en de stoom worden gecondenseerd; de middellijn der raters is ruim een el. Het geheele rijtuig kost nagenoeg f 3,550. Wanneer de grond vrij hard is, zoodat het niet te diep inakt, doorloopt het zestien Nederland. che mijlen in het uur, draait gemakkelijk en kan tegen hellingen op van een palm per el of een tiende; twee werklieden waren voldoende om het te besturen. Gedurende de negen proefmaanden zijn er geen ongelukken mede gebeurd, maar het is te vreezen dat als het op straatwegen wordt toegepast, de paarden in den beginne door het geluid zullen schrikken.

CORRESPONDENTIE.

M. vraagt of het niet dienstig zou zijn; in de buitenbuurten een genoegzaam getal brandspuiten te plaatsen, zoo als dit, in den omtrek der stad, het geval is? en of het niet noodzakelijk mag geacht worden den eigenaars van huizen in die wijken op te leggen, om hunne erven van doelmatige waterputten te voorzien? — De brand in den nacht van den 4n. dezer heeft het gemis van brandspuiten en vooral van water in die buurt geducht doen gevoelen. — Hij maakt verder de opmerking, of het niet in het belang van het algemeen zijn zoude, het leveren van slaven voor de dienst van het brandwezen af te schaffen en te doen vervangen door een Corps spuitgasten uit vrije personen, die voor hunne dien ten behoorlijk beloond worden? — De daartoe vereischte gelden zouden, naar zijne meening, door de eigenaars van huizen, bij wijze eener verhoogde belasting op de huurwaarde kunnen opgebracht worden, in stede van het huurloon, dat vaak aan slaven, bij de exercitien met de brandblusmiddelen wordt betaald. — Die exercitien zouden alsdan beter kunnen geregeld en in onverhoopt geval van brand meer staet op eene bkwame bediening der spuiten kunnen gemaakt worden.

Publieke Veilingen.

Door en ten huize van den Vendumeester
A. SALOMONS.
DINGSDAG den 5 October 1858.
Het Huis en Erf aan de *Saramacca straat*,
La. E. No. 60; aankomende den boedel A. van
van de Vraagd. — f 2,550. — M. J. Thom-
son.

Scheepvaart.

UITGEKLAARD.

Den 4den dezer, het schip *Catharina Elisabeth*,
kapt. J. Zuiderduin, naar *Mina Talau*, in ballast,
en voor Exportatie 1 vat Steenkolen, 25 vaatjes
Boter, 2 manden en 4 ankers Jenever.

Schepen in Lading.

NAAR AMSTERDAM.

Stad Stavoren, kapt. Hoekstra, adres bij
M. M. Curiel.

Cuba, kapt. Eijlers, adres bij F. P. Bou-
guenon.

Caspar de Robles, kapt. van Slooten, adres
bij H. Degenhard.

Wilhelmina, kapt. Klint, adres bij C. J.
Leijssner.

Suriname, kapt. P. Reijntjes, adres bij J.
Gisius.

Willel en Carol, kapt. N. D. Steenveld,
adres bij H. Degenhard.

Triton, kapt. Duinker, adres bij J. Gi-
sius.

Josephina Bernardina, kapt. A. F. Bos,
adres bij J. Gisius.

Amsterdam, kapt. Wehdemeijer, adres bij
H. Degenhard.

ADVERTENTIEN.

(12039) De ondergeteekende heeft tot zij-
nen Generalen Gemagtigde aangesteld den
Heer H. J. BLANCKE.

Paramaribo, den 6 October 1858.

G. DE MEINERTZHAGEN.

Heden Voordennmiddag om 10 ure,
opening der Inschrijvings-biljetten op de te
koop aangeboden:

22 Vaten SUIKER
en p. m. 2200 gail MELASSIE
van Plantaadje *Hazard*, ten Kantore van
(12040) J. FROUIN.

Paramaribo, den 7 October 1858.

Bij

A. H. van BOORCHAREN & Co.

Verkrijgbaar:

GOUVERNEMENTS-BLADEN

van de kolonie *Suriname*, 1857, gedrukt
bij H. NIJGH, te Rotterdam, tegen den,
naar evenredigheid der uitgebreidheid van
dien Jaargang, bijzonder goedkoop prijs
van f 2,25 per Exemplaar.

Wordt niet, dan tegen Kontante
betaling afgeleverd. (12038)

( ) De ondergeteekende biedt aan de
levering der navolgende ARTIKELEN, in-
gevolge conditien en voorwaarden bij hem
ter lezing, als:

95 groote Negerduffels.
20 kleine do.
127 Matrozen mutsen.
2240 ellen wit Osnabruks Linnen.
1304 » blaauw linnen of ook Timmer-
mans streep.
40 witte Boezeroenen.
1184 el Vriesch Bont.
382 » Calico.
150 » Huismans Linnen.
1 pies Poolbont.
8 » wit Katoen.
1064 strengen blaauw en wit Naalgaren.
1064 Naalden.
70 Scheermessen.
140 Matrozen Messen.
164 kammen.
150 Spiegels.
147 Scharen.
120 Tonteldoozen en Stalen.
300 Vuursteen.
500 Vischhoeken.

waarvan de monsters zullen worden inge-
wacht tot den 12 dezer, wanneer de in-
schrijvingen alsdan zullen worden geopend
ten 11 ure.

EDUARD KÖLLE.

ONTVAANGEN

per de *Amsterdam* en *Cuba* en te beko-
men bij

J. G. MEURS:

Beste Engelsche Kraan, Kras en Hand-
zagen.

Ballast, Koffij en Modder Schoppen.
Hooi en Mest Vorken, Handsikkels.
Hollandsche Spaden.

Hygrometers, Sigmometers en
Thermometers.

Koperen en Ijzeren Booten Meng-
sels.

Klamaai-ijzers, Soldeerbouten.

Soldeertin en Kopersoldeersel.

Platlood, Zink en Tin.

Ijzeren Staven, Banden en Platen.

N. Z. en B. M. Lepels en Vorken.

Hammerbezems, Handstoffers en Rag-
gebollen, Luiwagens, Boenders en Schoen-
schuivers.

Teer- Verf- Wit- en Punt Kwasten.

Sp. Terpentin, Stand en Lijnolie.

Droog en aangemaakt Witlood,
Zink wit No. 1 en andere drooge
Verfwaren.

Garen-Lijnen en Tonwewerk.
[12037]

Gedrukt bij J. C. Muller Az.

Het Abonnement is per jaar . . . f 20—
voor zes maanden . . . 11—
» drie » . . . 6—

Voor elk afzonderlijk nummer
der Courant . . . —25

De prijs der Advertentien is per regel . . . —25